EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 11. 8. 2021
COM(2021) 469 final

2021/0263 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

o pozícii, ktorá sa má prijať v mene Európskej únie v Spoločnom výbore EHP k zmene protokolu 31 k Dohode o EHP o spolupráci v špecifických oblastiach mimo štyroch slobôd

(Horizont Európa)

(Text s významom pre EHP)

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. PREDMET NÁVRHU

Tento návrh sa týka rozhodnutia, ktorým sa stanovuje pozícia, ktorá sa má prijať v mene Únie v Spoločnom výbore EHP v súvislosti s plánovaným prijatím rozhodnutia Spoločného výboru o zmene protokolu 31 k Dohode o EHP o spolupráci v špecifických oblastiach mimo štyroch slobôd

2. KONTEXT NÁVRHU

2.1. Dohoda o EHP

Dohoda o Európskom hospodárskom priestore (ďalej len „Dohoda o EHP“) zaručuje občanom a hospodárskym subjektom v EHP rovnaké práva a povinnosti v rámci vnútorného trhu. Stanovuje sa v nej začlenenie právnych predpisov EÚ týkajúcich sa štyroch slobôd v 30 štátoch EHP, ktoré pozostávajú z členských štátov EÚ, Nórska, Islandu a Lichtenštajnska. Dohoda o EHP sa okrem toho vzťahuje na spoluprácu v ďalších dôležitých oblastiach, ako sú výskum a vývoj, vzdelávanie, sociálna politika, životné prostredie, ochrana spotrebiteľa, cestovný ruch a kultúra, známe pod spoločným názvom „sprievodné a horizontálne“ politiky. Táto dohoda nadobudla platnosť 1. januára 1994. Európska únia spolu so svojimi členskými štátmi predstavuje zmluvnú stranu tejto dohody.

2.2. Spoločný výbor EHP

Za spravovanie Dohody o EHP je zodpovedný Spoločný výbor EHP. Predstavuje fórum na výmenu názorov v súvislosti s fungovaním Dohody o EHP. Svoje rozhodnutia prijíma konsenzom. Za koordináciu záležitostí EHP na strane EÚ zodpovedá v súlade s Lisabonskou zmluvou Európska služba pre vonkajšiu činnosť.

2.3. Pripravovaný akt Spoločného výboru EHP

Očakáva sa, že Spoločný výbor EHP prijme rozhodnutie Spoločného výboru EHP (ďalej len „pripravovaný akt“) týkajúce sa zmeny protokolu 31 k Dohode o EHP o spolupráci v špecifických oblastiach mimo štyroch slobôd.

Účelom pripravovaného aktu je rozšíriť spoluprácu zmluvných strán Dohody o EHP tak, aby zahŕňala účasť štátov EZVO, ktoré sú členmi EHP, v programe Horizont Európa. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/695 z 28. apríla 2021, ktorým sa zriaďuje Horizont Európa – rámcový program pre výskum a inovácie, stanovujú jeho pravidlá účasti a šírenia a zrušujú nariadenia (EÚ) č. 1290/2013 a (EÚ) č. 1291/2013[1] a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/819 z 20. mája 2021 o Európskom inovačnom a technologickom inštitúte (prepracované znenie)[2] sa majú preto začleniť do Dohody o EHP.

Keďže Lichtenštajnsko nevyjadrilo záujem o účasť v programe Horizont Európa, návrh rozhodnutia Spoločného výboru EHP sa týka len Nórska a Islandu.

V súlade s rozpočtovou politikou EÚ môže k účasti na činnosti EÚ dôjsť až po uhradení zodpovedajúceho finančného príspevku. Úhrada sa však môže uskutočniť po prijatí tohto návrhu rozhodnutia Rady a po tom, ako Európska komisia vypracuje výzvu na poskytnutie príspevkov a predloží ju štátom EZVO, ktoré sú členmi EHP.

---

[1] Ú. v. EÚ L 170, 12.5.2021, s. 1.

[2] Ú. v. EÚ L 189, 28.5.2021, s. 61.

Preto, aby sa preklenulo toto obdobie od 1. januára 2021 do prijatia príslušnej úhrady, bude návrh rozhodnutia Spoločného výboru účinný aj spätne od 1. januára 2021. Spätná účinnosť sa netýka práv a povinností dotknutých osôb a je v súlade so zásadou oprávneného očakávania.

Pripravovaný akt sa stane pre zmluvné strany záväzným v súlade s článkami 103 a 104 Dohody o EHP.

3. POZÍCIA, KTORÁ SA MÁ ZAUJAŤ V MENE ÚNIE

Komisia predkladá Rade návrh rozhodnutia Spoločného výboru EHP, aby ho Rada prijala ako pozíciu Únie. Komisia dúfa, že tento návrh bude môcť Spoločnému výboru EHP predložiť pri najbližšej možnej príležitosti.

Obsah a podstata návrhu pripojeného rozhodnutia Spoločného výboru EHP idú nad rámec úprav, ktoré sa dajú považovať za úpravy čisto technického charakteru v zmysle článku 1 ods. 3 nariadenia Rady č. 2894/94. Pozíciu Únie preto stanoví Rada.

4. PRÁVNY ZÁKLAD

4.1. Procesnoprávny základ

4.1.1. Zásady

V článku 218 ods. 9 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) sa stanovujú rozhodnutia, ktorými sa určujú „*pozície, ktoré sa majú prijať v mene Únie v rámci orgánu zriadeného dohodou, keď je tento orgán vyzvaný prijať akty s právnymi účinkami s výnimkou aktov dopĺňajúcich alebo meniacich inštitucionálny rámec danej dohody*“.

Pojem „*akty s právnymi účinkami*“ zahŕňa akty, ktoré majú právne účinky na základe pravidiel medzinárodného práva, ktorým sa riadi predmetný orgán. Zahŕňa aj nástroje, ktoré nemajú záväzný účinok podľa medzinárodného práva, ale „*môžu rozhodujúcim spôsobom ovplyvniť obsah právnej úpravy prijatej normotvorcom Únie*“[3].

4.1.2. Uplatnenie na tento prípad

Spoločný výbor EHP je orgán zriadený dohodou, konkrétne Dohodou o EHP. Akt, ktorý má Spoločný výbor EHP prijať, predstavuje akt s právnymi účinkami. Pripravovaný akt bude podľa medzinárodného práva záväzný v súlade s článkami 103 a 104 Dohody o EHP.

Pripravovaný akt nedopĺňa ani nemení inštitucionálny rámec danej dohody. Procesnoprávnym základom navrhovaného rozhodnutia je preto článok 218 ods. 9 ZFEÚ v spojení s článkom 1 ods. 3 nariadenia Rady č. 2894/94 o opatreniach na vykonávanie Dohody o Európskom hospodárskom priestore.

4.2. Hmotnoprávny základ

4.2.1. Zásady

Hmotnoprávny základ rozhodnutia podľa článku 218 ods. 9 ZFEÚ závisí predovšetkým od cieľa a obsahu pripravovaného aktu, v súvislosti s ktorým sa zaujíma pozícia v mene Únie. Ak pripravovaný akt sleduje dva ciele alebo obsahuje dve zložky a ak jeden z týchto cieľov alebo jednu z týchto zložiek možno určiť za hlavnú, zatiaľ čo druhý cieľ alebo druhá zložka je len vedľajšia, rozhodnutie podľa článku 218 ods. 9 ZFEÚ musí byť založené na jedinom hmotnoprávnom základe, a to na tom, ktorý si vyžaduje hlavný alebo prevažujúci cieľ alebo zložka.

---

[3] Rozsudok Súdneho dvora zo 7. októbra 2014, Nemecko/Rada, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, body 61 až 64.

Ak pripravovaný akt sleduje viacero cieľov zároveň alebo obsahuje viacero zložiek, ktoré sú nerozlučne spojené bez toho, aby jeden cieľ alebo zložka boli oproti ostatným vedľajšie, hmotnoprávny základ rozhodnutia podľa článku 218 ods. 9 ZFEÚ bude musieť výnimočne zahŕňať viaceré zodpovedajúce právne základy.

4.2.2. Uplatnenie na tento prípad

Hmotnoprávny základ navrhovaného rozhodnutia zodpovedá hmotnoprávnemu základu právneho aktu, ktorý je ním začlenený do Dohody o EHP.

Program „Horizont Európa“ sa zakladá na hlavách ZFEÚ s názvami „Priemysel“ a „Výskum a technologický rozvoj a kozmický priestor“ (články 173, 182, 183 a 188).

Hmotnoprávnym základom navrhovaného rozhodnutia sú preto tieto ustanovenia: článok 173 ods. 3, článok 182 ods. 1, článok 183 a článok 188 druhý odsek ZFEÚ.

4.3. Záver

Právnym základom navrhovaného rozhodnutia by mal byť článok 173 ods. 3, článok 182 ods. 1, článok 183 a článok 188 druhý odsek ZFEÚ v spojení s článkom 218 ods. 9 ZFEÚ a článkom 1 ods. 3 nariadenia Rady č. 2894/94 o opatreniach na vykonávanie Dohody o Európskom hospodárskom priestore.

5. VPLYV NA ROZPOČET

Nórsko a Island finančne prispejú do rozpočtu Únie. Presná suma bude stanovená v súlade s ustanoveniami Dohody o EHP po prijatí tohto návrhu rozhodnutia Rady.

6. UVEREJNENIE PRIPRAVOVANÉHO AKTU

Keďže aktom Spoločného výboru EHP sa zmení protokol 31 k Dohode o EHP o spolupráci v špecifických oblastiach mimo štyroch slobôd, je vhodné, aby sa po prijatí uverejnil v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

2021/0263 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

o pozícii, ktorá sa má prijať v mene Európskej únie v Spoločnom výbore EHP k zmene protokolu 31 k Dohode o EHP o spolupráci v špecifických oblastiach mimo štyroch slobôd

(Horizont Európa)

(Text s významom pre EHP)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 173 ods. 3, článok 182 ods. 1, článok 183 a článok 188 druhý odsek, v spojení s jej článkom 218 ods. 9,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) 2894/94 z 28. novembra 1994 o opatreniach na vykonávanie Dohody o Európskom hospodárskom priestore[4], a najmä na jeho článok 1 ods. 3,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

keďže:

(1) Dohoda o Európskom hospodárskom priestore[5] (ďalej len „Dohoda o EHP“) nadobudla platnosť 1. januára 1994.

(2) Podľa článku 98 Dohody o EHP sa na základe rozhodnutia Spoločného výboru EHP môže meniť, okrem iného, protokol 31 k Dohode o EHP, ktorý obsahuje ustanovenia týkajúce sa spolupráce v špecifických oblastiach mimo štyroch slobôd.

(3) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/695[6] sa má začleniť do Dohody o EHP.

(4) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/819[7] sa má začleniť do Dohody o EHP.

(5) Protokol 31 (o spolupráci v špecifických oblastiach mimo štyroch slobôd) k Dohode o EHP by sa preto mal zodpovedajúcim spôsobom zmeniť.

(6) Pozícia Únie v Spoločnom výbore EHP by preto mala vychádzať z návrhu rozhodnutia Spoločného výboru EHP uvedeného v prílohe k tomuto rozhodnutiu,

---

4 Ú. v. ES L 305, 30.11.1994, s. 6 – 8.

5 Ú. v. ES L 1, 3.1.1994, s. 3.

6 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/695 z 28. apríla 2021, ktorým sa zriaďuje Horizont Európa – rámcový program pre výskum a inovácie, stanovujú jeho pravidlá účasti a šírenia a zrušujú nariadenia (EÚ) č. 1290/2013 a (EÚ) č. 1291/2013 (Ú. v. EÚ L 170, 12.5.2021, s. 1).

7 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/819 z 20. mája 2021 o Európskom inovačnom a technologickom inštitúte (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L 189, 28.5.2021, s. 61).

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Pozícia, ktorá sa má v mene Únie prijať v Spoločnom výbore EHP k navrhovanej zmene protokolu 31 (o spolupráci v špecifických oblastiach mimo štyroch slobôd) k Dohode o EHP, je založená na návrhu rozhodnutia Spoločného výboru EHP pripojenom k tomuto rozhodnutiu.

Článok 2

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom jeho prijatia.

V Bruseli

Za Radu
predseda/predsedníčka